Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

15. september 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — statsstøtte — langsigtede elkøbsaftaler — kompensation udbetalt ved frivillig ophævelse — Kommissionens afgørelse, hvorved det fastslås, at en støtte er forenelig med det indre marked — den nationale rets undersøgelse af en støttes lovlighed — årlig korrektion af strandede omkostninger — tidspunktet for, hvornår der skal tages hensyn til elværks tilhørsforhold til en koncern«

I sag C-574/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) ved afgørelse af 8. oktober 2014, indgået til Domstolen den 11. december 2014, i sagen:

PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.

mod

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.L. da Cruz Vilaça, vicepræsidenten, A. Tizzano (refererende dommer), samt dommerne F. Biltgen, A. Borg Barthet og E. Levits,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. januar 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

— PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. ved adwokat A. Jodkowski

— Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ved Z. Muras og A. Walkiewicz, som befuldmægtigede

— den polske regering ved B. Majczyna, M. Rzotkiewicz og E. Gromnicka, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved K. Herrmann, P. Němečková og R. Sauer, som befuldmægtigede,

* Processprog: polsk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. april 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 107 TEUF og artikel 4, stk. 3, TEU, sammenholdt med bestemmelserne i Kommissionens beslutning 2009/287/EF af 25. september 2007 om Polens statsstøtte i forbindelse med langsigtede elkøbsaftaler og Polens påtænkte statsstøtte som kompensation for frivillig ophævelse af langsigtede elkøbsaftaler (EUT 2009, L 83, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (herefter »PGE«) og Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (formanden for tilsynsmyndigheden for energisektoren, Polen, herefter »formanden for URE«) vedrørende fastsættelsen af den årlige korrektion for kompensation for 2009, som PGE er berettiget til med hensyn til de såkaldte »strandede« omkostninger.

Retsforskrifter

EU-retten

Meddelelsen om analysemetoden for statsstøtte i forbindelse med strandede omkostninger

3 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (EFT 1997, L 27, s. 20) blev vedtaget med henblik på at sikre et konkurrencebaseret elektricitetsmarked. Gennemførelsen af dette direktiv er i visse medlemsstater ledsaget af offentlig støtte til nationale virksomheder, der opererer inden for elsektoren.

4 Den 26. juli 2001 vedtog Kommissionen i denne henseende en meddelelse om analysemetoden for statsstøtte i forbindelse med strandede omkostninger (herefter »metoden til analyse af strandede omkostninger«).

5 I henhold til afdeling 2, sjette afsnit, i metoden til analyse af strandede omkostninger har den til formål at vise, hvordan Kommissionen agter at anvende EUF-traktatens regler på statsstøtteområdet for så vidt angår støtteforanstaltninger, der tager sigte på at kompensere for omkostninger i forbindelse med forpligtelser eller garantier, som ikke vil kunne opfyldes på grund af den frie konkurrence i elsektoren, som blev indført ved direktiv 96/92.

6 Metodens afdeling 3 præciserer, at begrebet »strandede omkostninger« omfatter forpligtelser eller driftsgarantier, som i realiteten kan antage forskellige former, bl.a. langsigtede købekontrakter, investeringer foretaget med direkte eller indirekte garanti for salg og investeringer uden for den almindelige aktivitet. Navnlig fastsætter metodens punkt 3.3, at der skal være risiko for, at disse forpligtelser eller driftsgarantier ikke kan opfyldes på grund af bestemmelserne i direktiv 96/92, for at de kan udgøre strandede omkostninger, som kan godkendes af Kommissionen, og:

»[F]or at kunne betragtes som en strandet omkostning, skal en forpligtelse eller garanti derfor blive uøkonomisk som følge af direktivets virkninger og medføre en mærkbar belastning af den pågældende virksomheds konkurrencedygtighed. Dette skal bl.a. medføre, at den pågældende virksomhed foretager regnskabsmæssige posteringer (f.eks. hensættelser), der afspejler den forudseelige virkning af disse garantier eller forpligtelser.

Den vigtigste begrundelse for, at disse forpligtelser eller garantier anses for at opfylde kravene i foregående afsnit, er derfor, at de uden støtte eller overgangsforanstaltninger kan bringe de berørte virksomheders levedygtighed i fare.

Virkningen af pågældende forpligtelser eller garantier på virksomhedernes konkurrenceevne eller levedygtighed skal vurderes på koncernniveau. For at forpligtelserne eller garantierne kan udgøre strandede omkostninger, skal der kunne fastlægges en årsags-/virkningssammenhæng mellem ikrafttrædelsen af direktiv 96/92/EF og de vanskeligheder, som virksomhederne har med at opfylde forpligtelserne eller garantierne eller med at sikre, at de overholdes. For at fastslå, om der foreligger en sådan årsags-/virkningssammenhæng, skal Kommissionen især se på faldet i elpriserne eller de berørte virksomheders tab af markedsandele. De forpligtelser eller garantier, der uafhængigt af direktivets ikrafttræden ikke kunne opfyldes, udgør ikke strandede omkostninger.«

7 Punkt 4.2, 4.3 og 4.5, som er indeholdt i afdeling 4, femte afsnit, i metoden til analyse af strandede omkostninger, har følgende ordlyd:

»4.2 Reglerne for udbetaling af støtte skal give mulighed for at tage hensyn til den faktiske fremtidige udvikling i konkurrencen. Denne udvikling kan bl.a. måles ved hjælp af kvantificerbare faktorer (priser, markedsandele, andre relevante faktorer som angivet af medlemsstaten). Da udviklingen i konkurrencevilkårene direkte påvirker størrelsen af de støtteberettigede strandede omkostninger, vil det udbetalte støttebeløb nødvendigvis afhænge af udviklingen i den faktiske konkurrence, og ved beregningen af den støtte, der med tiden udbetales, skal der tages hensyn til udviklingen i de faktorer, der er relevante for at måle den grad af konkurrence, der er opnået.

4.3 Medlemsstaten skal forpligte sig til at forelægge Kommissionen en årlig rapport, der specielt beskriver udviklingen i konkurrencesituationen på deres nationale elmarkeder med særlig angivelse af de variationer, der observeres i de relevante kvantificerbare faktorer. I denne årlige rapport skal der gives en detaljeret beskrivelse af, hvordan de strandede omkostninger er blevet beregnet for det pågældende år, ligesom de udbetalte støttebeløb skal præciseres.

[...]

4.5 Det maksimale støttebeløb, som kan udbetales til en virksomhed som kompensation for strandede omkostninger, skal angives på forhånd. Beløbet skal tage hensyn til virksomhedens mulige produktivitetsgevinster.

På tilsvarende måde skal de nærmere bestemmelser for beregning og finansiering af den støtte, der tager sigte på at kompensere for de strandede omkostninger, samt den maksimale periode, i hvilken denne støtte kan udbetales, klart specificeres på forhånd. Anmeldelsen af sådan støtte skal især specificere, hvordan udregningen af de strandede omkostninger tager højde for udviklingen i de forskellige faktorer i punkt 4.2.«

Beslutning 2009/287

8 Artikel 1 i beslutning 2009/287 om langsigtede elkøbsaftaler mellem den offentlige operatør af det polske elforsyningsnet, Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (herefter »PSE«) og et bestemt antal selskaber, der opererer i den pågældende sektor, har følgende ordlyd:

»1. De langsigtede elkøbsaftaler mellem [PSE] og de virksomheder, der er anført i bilag 1 til [Ustawa o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (lov om betingelserne for dækning af

elværkers omkostninger i forbindelse med ophævelse i utide af elkøbsaftaler) af 29. juni 2007 (Dz. U. af 2007, nr. 130, position 905, herefter »loven om omkostningsdækning«)], udgør [efter Polens tiltrædelse af Den Europæiske Union] i henhold til [artikel 107, stk. 1, TEUF] statsstøtte til elværker.

2. Den i artikel 1, stk. 1, nævnte statsstøtte er tildelt ulovligt og er uforenelig med [det indre] marked.«

9 Beslutningens artikel 4 bestemmer:

»1. De i lov [om omkostningsdækning] fastsatte kompensationer udgør i henhold til [artikel 107, stk. 1, TEUF] statsstøtte til de i bilag 2 til denne lov anførte elværker.

2. Den i artikel 4, stk. 1, nævnte statsstøtte er forenelig med [det indre] marked i henhold til metoden til analyse af strandede omkostninger.

3. Den maksimale kompensation er i henhold til lov [om omkostningsdækning] det beløb, der fremkommer ved fratræk af de samlede indtægter fra aktiverne under elkøbsaftalerne, og som kan anvendes til dækning af investeringsomkostninger.«

Polsk ret

10 I 90'erne krævede moderniseringen af den polske infrastruktur betydelige investeringer. Eftersom de nationale producenter på grund af deres finansielle situation ikke kunne imødekomme sådanne investeringer, indgik elværkerne langsigtede elkøbsaftaler med PSE.

11 I henhold til disse aftaler har elproducenterne forpligtet sig til at tilvejebringe ny kapacitet, at modernisere deres udstyr og at forsyne PSE med en fastsat minimumsmængde af elektricitet fra de pågældende værker. PSE har for sin del forpligtet sig til at købe mindst den aftalte minimumsmængde elektricitet til en pris, der er baseret på princippet om overvæltning af omkostningerne på kunderne.

12 Efter at direktiv 96/92 er trådt i kraft, har lov om omkostningsdækning fastsat, at de elværker, der er nævnt i dets bilag 1, kan ophæve de med PSE indgåede langsigtede elkøbsaftaler.

13 Loven om omkostningsdækning indførte navnlig, at de elværker, som på eget initiativ har opsagt aftalerne, kan indrømmes ret til kompensation for strandede omkostninger i overensstemmelse med de i loven fastsatte betingelser. De elværker, som var parter i de langsigtede elkøbsaftaler, kan således indrømmes en sådan kompensation hvert år i princippet for en periode svarende til varigheden af de langsigtede elkøbsaftaler, der er opsagt i utide.

14 I henhold til loven om omkostningsdækning skal kompensationen dække de strandede omkostninger. Navnlig indebærer den i denne lov fastsatte kompensationsordning, at elværket betales et forskud for strandede omkostninger svarende til det foreslåede beløb, som imidlertid ikke må være større end det, der er fastsat i loven, og at formanden for URE foretager en årlig beregning af det udbetalte forskud på grundlag af bl.a. det faktiske økonomiske resultat.

15 Således fastsætter formanden for URE det skyldige kompensationsbeløb for et givent år. Elværket vil således enten være forpligtet til at tilbagebetale en del af forskuddet til systemet eller berettiget til ydeligere midler. Ved afslutningen af korrektionsperioden foretages herefter en endelig opgørelse af de beløb, der er udbetalt til elværket, i form af en endelig korrektion.

16 Artikel 2, nr. 12), i lov om omkostningsdækning definerer »strandede omkostninger« som de udgifter, som elværket efter en opsigelse i utide af en langsigtet elkøbsaftale ikke får dækket af indtægterne fra salget af den producerede elektriske energi, reservekapacitet og systemtjenester på et konkurrencepræget marked, og som stammer fra elværkets investeringer i aktiver forbundet med produktionen af elektrisk energi før den 1. maj 2004.

17 Artikel 32, stk. 1, i lov om omkostningsdækning, der regulerer beregning af korrektionen af strandede omkostninger for de elværker, der indgår i en koncern, bestemmer:

»Såfremt det elværk, der har indgået en opsigelsesaftale, indgår i en koncern, indregnes ved beregningen af de strandede omkostninger de i artikel 27, stk. 1, omhandlede parametre med bogstaverne »N«, »SD«, »R« og »P« for hvert elværk og for hvert selskab, der indgår i koncernen, og som driver økonomisk virksomhed inden for produktion af elektrisk energi på polsk område i produktionsenheder, der er opført i bilag 7 til denne lov.«

18 Bilag 1 til loven om omkostningsdækning indeholder en fortegnelse over de elværker, som har indgået langsigtede elkøbsaftaler, med angivelse af de produktionsenheder, der er omfattet af aftalerne.

19 Bilag 7 til lov om omkostningsdækning indeholder en fortegnelse over de produktionsenheder, der tages i betragtning i forbindelse med beregningen af elværkernes strandede omkostninger, og som der tages hensyn til ved korrektionen af disse omkostninger.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

20 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at PGE, der på tidspunktet for de faktiske omstændigheder, der gav anledning til tvisten i hovedsagen, blev drevet under navnet Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A., og Elektrownia Bełchatów S.A. (herefter »ELB«), ikke indgik i den samme koncern i den periode, hvor PGE påtog sig de forpligtelser, hvis tilbagebetaling har medført de i hovedsagen omhandlede strandede omkostninger. Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. var opført i bilag 1 til loven om omkostningsdækning som elværk og som part i en langsigtet elkøbsaftale med PSE. Med hensyn til ELB var denne virksomheds produktionsenheder anført i bilag 7 til loven, og det fremgik, at virksomheden indgik i holdingselskabet BOT, dvs. en anden koncern end den, som PGE tilhørte. På tidspunktet for vedtagelsen af loven om omkostningsdækning og af beslutning 2009/287 indgik PGE og ELB imidlertid i den samme koncern.

21 ELB var ikke part i en langsigtet elkøbsaftale med PSE og var følgelig ikke »elværk« som omhandlet i loven om omkostningsdækning. Derimod kunne virksomheden anses for et »selskab« som omhandlet i lovens artikel 32, hvor der ved korrektionen af strandede omkostninger for et elværk, der er omfattet af loven, tages hensyn til det økonomiske resultat.

22 Ved afgørelse af 30. juli 2010 fastsatte formanden for URE det årlige kompensationsbeløb for strandede omkostninger til PGE for 2009 til 24 077 793 polske zloty (PLN) (ca. 4 988 900 EUR). I henhold til artikel 32 i loven om omkostningsdækning foretog formanden en korrektion af de strandede omkostninger til PGA, som i henhold til definitionen i lovens artikel 2, stk. 1, indgik i en koncern. Ifølge formanden for URE tilhørte ELB i 2009 den samme koncern som PGE, og virksomheden deltog i statsstøtteordningen uden at modtage midler til dækning af strandede omkostninger.

23 PGE anlagde sag ved Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen) til prøvelse af den afgørelse, som formanden for URE havde truffet. PGE nedlagde navnlig påstand om, at beløbet for den årlige korrektion af de strandede omkostninger skulle fastsættes til 116 985 205 PLN (ca. 26 435 046 EUR), eller om annullation af afgørelsen i sin helhed. PGE gjorde gældende, at artikel 32, stk. 1, i loven om omkostningsdækning udelukkende fandt anvendelse på selskaber, der i henhold til bilag 7 til loven om omkostningsdækning tilhørte en koncern. Ifølge PGE kunne

formanden for URE ikke med rette foretage en korrektion af de strandede omkostninger for PGE under hensyntagen til ELB's økonomiske resultat, for så vidt som PGE i henhold til bilaget ikke indgik i den koncern, som PGE tilhørte.

24 Ved afgørelse af 4. juni 2012 tog Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa) PGE's påstand til følge og fastsatte beløbet for den årlige korrektion af de strandede omkostninger til 116 985 205 PLN (ca. 26 435 046 EUR).

25 Formanden for URE appellerede afgørelsen til Sąd Apelacyjny w Warszawie (appeldomstolen i Warszawa, Polen), som forkastede denne ved dom af 17. januar 2013. I dommen lagde appeldomstolen til grund, at det, for at der ved korrektionen af de strandede omkostninger kunne tages hensyn til et andet selskabs økonomiske resultat, var nødvendigt, at selskabet tilhørte den samme koncern som PGE på tidspunktet for vedtagelsen af loven om omkostningsdækning. I henhold til bilag 7 til denne lov, som lovens artikel 32 henviser til, kan det ikke antages, at ELB indgår i den samme koncern som PGE med henblik på beregningen af korrektionen af kompensationen for de strandede omkostninger.

26 Den 15. juli 2013 iværksatte formanden for URE kassationsappel ved den forelæggende ret, Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen), til prøvelse af dommen afsagt af Sąd Apelacyjny w Warszawie (appeldomstolen i Warszawa) den 17. januar 2013. Han har gjort gældende, at der ved en fortolkning af begrebet »koncern« som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i loven om omkostningsdækning ikke skal henvises til bilag 7 til lov om omkostningsdækning, men at der kun skal tages hensyn til de enkelte selskaber, som indgik i en given koncern, da loven trådte i kraft.

27 Således som det fremgår af punkt 3.3 og 4.2 i metoden til analyse af strandede omkostninger, skal disse omkostninger derimod beregnes under hensyntagen til de af loven om omkostningsdækning omfattede elværkers faktiske koncerntilhørsforhold i det enkelte år, hvor disse omkostninger korrigeres. Eftersom PGE på det tidspunkt, hvor formanden for URE traf sin afgørelse, tilhørte den samme koncern som ELB, skal sidstnævntes økonomiske resultat tages i betragtning ved korrektionen af beløbet for PGE's strandede omkostninger.

28 Under disse omstændigheder har Sąd Najwyższy (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 107 TEUF, sammenholdt med artikel 4, stk. 3, TEU og artikel 4, stk. 2, i beslutning [2009/287], fortolkes således, at den nationale ret, hvis Kommissionen har kvalificeret en offentlig støtte som værende forenelig med det indre marked, ikke har kompetence til at undersøge, om de nationale bestemmelser, der er blevet anset for tilladt offentlig støtte, er i overensstemmelse med principperne i [metoden til analyse af strandede omkostninger]?

2) Skal artikel 107 TEUF, sammenholdt med artikel 4, stk. 3, TEU og artikel 4, stk. 1 og 2, i beslutning [2009/287], set i lyset af punkt 3.3 og 4.2 i [metoden til analyse af strandede omkostninger], fortolkes således, at den årlige korrektion af de strandede omkostninger vedrørende elværker, som tilhører en koncern, i forbindelse med gennemførelsen af et offentligt støtteprogram, som Kommissionen har anset for foreneligt med det indre marked, baseres på den antagelse, at det alene er elværkernes tilhørsforhold til koncernen i henhold til angivelserne i bilagene til den af Kommissionen vurderede retsakt, der er afgørende, eller skal det i hvert enkelt år, hvori der foretages en korrektion af de strandede omkostninger, undersøges, om støttemodtageren i henhold til det offentlige støtteprogram, der er forbundet med de strandede omkostninger, i denne periode rent faktisk tilhører den samme koncern som de øvrige elværker, der er omfattet af støtteprogrammet?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

29 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 107 TEUF og artikel 4, stk. 3, TEU, sammenholdt med artikel 4, stk. 2, i beslutning 2009/287, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at de nationale myndigheder og retter, hvis Europa-Kommissionen har undersøgt en statsstøtteordning i lyset af metoden til analyse af strandede omkostninger og fastslået, at denne ordning er forenelig med det indre marked, inden den gennemføres, i forbindelse med gennemførelsen af den omhandlede støtte herefter selv foretager en undersøgelse af støttens overensstemmelse med principperne i denne metode.

30 Med henblik på at besvare dette spørgsmål bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at Kommissionens og de nationale retters respektive roller med hensyn til den af EUF-traktaten indførte kontrolordning supplerer hinanden, men er klart adskilte (jf. i denne retning dom af 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

31 De nationale retters opgave består navnlig i – i tiden indtil Kommissionen træffer sin endelige afgørelse – at sikre borgernes rettigheder i tilfælde, hvor de statslige myndigheder tilsidesætter forbuddet i artikel 108, stk. 3, TEUF (jf. dom af 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis). Med henblik herpå kan de på området for statsstøtte få forelagt tvister, som indebærer, at de skal fortolke og anvende begrebet »statsstøtte« i artikel 107, stk. 1, TEUF, for at fastslå, om en statslig foranstaltning, som er indført uden iagttagelse af den forudgående kontrolprocedure i artikel 108, stk. 3, TEUF, skulle have været underkastet denne procedure (jf. i denne retning dom af 18.7.2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

32 Derimod er disse retter ikke kompetente til at træffe afgørelse om en statsstøtteforanstaltnings eller en statsstøtteordnings forenelighed med det indre marked. I henhold til Domstolens faste retspraksis er det således alene Kommissionen, som er underlagt Unionens retsinstansers efterprøvelse, der er kompetent hertil (jf. i denne retning dom af 18.7.2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, præmis 51 og 52 og den deri nævnte retspraksis, og af 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

33 Det skal ligeledes bemærkes, at anvendelsen af de EU-retlige bestemmelser på statsstøtteområdet hviler på en forpligtelse til loyalt samarbejde mellem på den ene side de nationale retter og på den anden side henholdsvis Kommissionen og Unionens retsinstanser, og som inden for dette samarbejde handler hver i henhold til den rolle, som de er tildelt i traktaten. Inden for rammerne af dette samarbejde skal de nationale retter træffe alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af EU-retten, og afholde sig fra at træffe foranstaltninger, som kan forhindre gennemførelsen af traktatens formål, som det følger af artikel 4, stk. 3, TEUF. De nationale retter skal således navnlig afholde sig fra at træffe afgørelser, der går imod en afgørelse fra Kommissionen, selv om den er foreløbig (jf. dom af 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 41).

34 Således som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen ønsker den forelæggende ret i den foreliggende sag oplyst, hvorvidt det skal vurderes, om den støtteordning, som er fastsat ved en national lov som loven om omkostningsdækning, er i overensstemmelse med principperne i metoden til analyse af strandede omkostninger, selv om Kommissionen i sin beslutning 2009/287 allerede har fastslået, at denne ordning er forenelig med det indre marked.

35 I denne henseende skal det fremhæves, at Kommissionen efter at have fastslået i beslutningens artikel 1, at den i hovedsagen omhandlede kompensationsordning udgjorde »statsstøtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF til elværker, endeligt godkendte denne ordning, idet Kommissionen i beslutningens artikel 4, stk. 2, afgjorde, at kompensationerne for de strandede omkostninger var forenelige med det indre marked netop »i henhold til metoden til analyse af strandede omkostninger«.

36 Under disse omstændigheder ville en adgang for en national ret i forbindelse med gennemførelsen af en statsstøtteordning som den i hovedsagen omhandlede til selv at tage stilling til, hvorvidt en sådan ordning er forenelig med det indre marked, således medføre, at retten i det væsentlige ville blive givet beføjelse til at sætte sin egen vurdering i stedet for Kommissionens vurdering, som i den foreliggende sag fremgår af beslutning 2009/287. Retten vil derfor i strid med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 32, tilsidesætte Kommissionens enekompetence for så vidt angår vurderingen af statsstøttens forenelighed med det indre marked.

37 At give en national ret mulighed for at foretage en sådan vurdering, ville endvidere netop føre til, at den ville overskride grænserne for sin egen kompetence, der skal sikre, at EU-retten vedrørende den statsstøtte, der er nævnt i denne doms præmis 31, overholdes, og at den ville tilsidesætte den forpligtelse til loyalt samarbejde med EU-institutionerne, som er anført i denne doms præmis 33. Det kan ikke udelukkes, således som det tillige synes at være tilfældet i den foreliggende sag, at den undersøgelse, som den pågældende nationale ret foretager, foranlediger retten til at træffe en beslutning, som er i strid med Kommissionens – i øvrigt endelige – afgørelse.

38 Når Kommissionen tager stilling til en statsstøtteordnings forenelighed med det indre marked, kan det ganske vist ikke udelukkes, at de faktiske omstændigheder, som Kommissionen tager i betragtning, ændrer sig fra det tidspunkt, hvor den undersøger disse omstændigheder, til det tidspunkt, hvor den træffer sin endelige afgørelse. Dette kan føre til, at der hos den nationale ret, som skal undersøge, hvorvidt en given foranstaltning er omfattet af en godkendt støtteordning, opstår tvivl med hensyn til, om Kommissionens afgørelse er korrekt i denne henseende.

39 Som generaladvokaten har anført i punkt 53 i forslaget til afgørelse, kan et sådant problem imidlertid ikke afhjælpes ved at tillægge de nationale retter kompetencer, som tilkommer Kommissionen, idet løsningen derimod skal findes i de indbyrdes supplerende, men klart adskilte roller, der er nævnt i denne doms præmis 30-33, og som disse aktører er tildelt på området for statsstøtte.

40 Hvis den nationale ret således er i tvivl om, hvorledes den skal fortolke en afgørelse fra Kommissionen, der har klassificeret en bestemt foranstaltning som statsstøtte, kan den anmode Kommissionen om nærmere oplysninger herom og kan eller skal alt efter omstændighederne forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkning af artikel 107 TEUF, jf. traktatens artikel 267 (jf. i denne retning bl.a. dom af 11.7.1996, SFEI m.fl., C-39/94, EU:C:1996:285, præmis 50 og 51, og af 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, præmis 44).

41 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 107 TEUF og artikel 4, stk. 3, TEU, sammenholdt med artikel 4, stk. 2, i beslutning 2009/287, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at de nationale myndigheder og retter, hvis Europa-Kommissionen har undersøgt en statsstøtteordning i lyset af metoden til analyse af strandede omkostninger og fastslået, at denne ordning er forenelig med det indre marked, inden den gennemføres, herefter i forbindelse med gennemførelsen af den omhandlede støtte selv foretager en undersøgelse af støttens overensstemmelse med principperne i denne metode.

Det andet spørgsmål

42 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 4, stk. 1 og 2, i beslutning 2009/287, set i lyset af metoden til analyse af strandede omkostninger, skal fortolkes således, at den under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede kræver, at der i forbindelse med fastsættelsen af den årlige korrektion af kompensationen for strandede omkostninger, som skal udbetales til et elværk, der tilhører en koncern, skal tages hensyn til dette tilhørsforhold og derfor til koncernens økonomiske resultat, på det tidspunkt, hvor Kommissionen har undersøgt, om kompensationsordningen for strandede omkostninger er forenelig med det indre marked, eller på det tidspunkt, hvor denne korrektion foretages.

43 Med henblik på at give den forelæggende ret et brugbart svar, skal det bemærkes, at denne søger at afgrænse de kriterier, som skal finde anvendelse med henblik på – i lyset af hovedsagens faktiske omstændigheder – at beregne den årlige korrektion af kompensationen for 2009 for de strandede omkostninger, som PGE er blevet anerkendt i henhold til lov om omkostningsdækning.

44 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, er der navnlig tale om, at den forelæggende ret skal afgøre, om der med henblik på denne beregning skal anlægges en »statisk« eller »dynamisk« tilgang. Såfremt der anlægges en statisk tilgang, skal der udelukkende tages hensyn til koncernens struktur, således som denne er beskrevet i bilag 7 til loven om omkostningsdækning, og på grundlag af hvilken Kommissionen har godkendt den i hovedsagen omhandlede statsstøtteordning. Såfremt der anlægges en dynamisk tilgang, skal det kompensationsbeløb, som skal udbetales til PGE, korrigeres, hvorved der ligeledes tages hensyn til ELB's økonomiske resultat, som, selv om det ikke af bilaget fremgår, at den tilhører den samme koncern som PGE, er indgået heri i løbet af 2009, nemlig på den dato, hvor URE's formand vedtog sin afgørelse af 30. juli 2010, som nævnt i denne doms præmis 22.

45 Som det fremgår af denne doms præmis 35, skal det i denne henseende bemærkes, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, i beslutning 2009/287 har godkendt den kompensationsordning for strandede omkostninger, som er fastsat i loven om omkostningsdækning, idet ordningen netop er blevet anset for at være forenelig med det indre marked »i henhold til metoden til analyse af strandede omkostninger«.

46 Det følger heraf, at de relevante bestemmelser i denne beslutning skal fortolkes i lyset af denne metode med henblik på at definere de kriterier, hvorefter det årlige kompensationsbeløb for strandede omkostninger og en eventuel korrektion heraf skal beregnes.

47 I henhold til metoden til analyse af strandede omkostninger skal der foretages en vurdering i to faser af den statsstøtte, der er ydet ved kompensation for strandede omkostninger. Den første fase, som er indeholdt i metodens afdeling 3, har til formål at definere de omkostninger, der kan anses for at være »strandede omkostninger«. Den anden fase, som omhandles i metodens afdeling 4, vedrører mekanismen til beregning af den støtte, der udbetales til elværket for strandede omkostninger under hensyntagen til udviklingen i den faktiske konkurrence på markedet.

48 Som generaladvokaten nærmere bestemt har påpeget i punkt 63 i forslaget til afgørelse, bygger metoden til analyse af strandede omkostninger imidlertid på den forudsætning, at konkurrencevilkårene på elmarkedet har gennemgået en betydelig udvikling, og den støtter således op om, at der skal tages hensyn til ændringer vedrørende visse aspekter af markedet i den pågældende medlemsstat.

49 Det skal navnlig bemærkes, at det af metodens punkt 4.2 fremgår, at »[r]eglerne for udbetaling af støtte skal give mulighed for at tage hensyn til den faktiske fremtidige udvikling i konkurrencen«, og at denne udvikling bl.a. kan måles ved hjælp af kvantificerbare faktorer såsom priser og markedsandele. Af punkt 4.2 fremgår endvidere, at da udviklingen i konkurrencevilkårene direkte påvirker størrelsen af de støtteberettigede strandede omkostninger, »vil det udbetalte støttebeløb nødvendigvis afhænge af

udviklingen i den faktiske konkurrence og ved beregningen af den støtte, der med tiden udbetales, skal der tages hensyn til udviklingen i de faktorer, der er relevante for at måle den grad af konkurrence, der er opnået«.

50 Det skal ligeledes fremhæves, at medlemsstaterne i henhold til punkt 4.3 i nævnte metode skal forpligte sig til at forelægge Kommissionen en årlig rapport, »der specielt beskriver udviklingen i konkurrencesituationen« på deres nationale elmarked med særlig angivelse af bl.a. de variationer, der observeres i de relevante kvantificerbare faktorer. Rapporten skal bl.a. indeholde oplysninger om eventuelle ændringer vedrørende strukturen af elmarkedet i den pågældende medlemsstat.

51 Eftersom beslutning 2009/287 i henhold til dens artikel 4, stk. 2, netop er baseret på metoden til analyse af strandede omkostninger, og idet den, som det fremgår af 36., 38. og 40. betragtning til beslutningen, finder anvendelse på kompensationer af strandede omkostninger, som skal betales for perioden 2015-2025, skal det under disse omstændigheder bemærkes, at beslutningen har samme udviklingsmæssige logik som metoden og således skal fortolkes på grundlag af en »dynamisk« tilgang.

52 Den årlige korrektion af kompensationen for strandede omkostninger skal derfor foretages under hensyntagen til den faktiske markedssituation på det tidspunkt, hvor kompensationsbeløbet beregnes, hvilket betyder, at konkurrenceudviklingen på det pågældende marked skal vurderes.

53 Det følger heraf, at beslutning 2009/287 skal fortolkes således, at samtlige ændringer i de strukturer, som ejes af elværkerne, henhører under beslutningens anvendelsesområde, og at de nationale myndigheder eller retter derfor skal tage disse i betragtning, når de foretager korrektionen af den årlige kompensation for strandede omkostninger.

54 Således som Kommissionen med rette har anført under retsmødet, er selve idéen med korrektion, til forskel fra ordningen med acontobetaling, desuden, at der tages hensyn til nye forhold, som er opstået efter, at der er givet kompensation for strandede omkostninger, og den kan ikke indskrænkes alene med henvisning til strukturen for den koncern, således som den tidligere var beskrevet i en national retsakt.

55 Den omstændighed, at der tages hensyn til sådanne forhold ved beregningen af korrektionen af kompensationen, medfører endvidere den fordel, at en systematisk genåbning af den forudgående kontrolprocedure i artikel 108 TEUF kan undgås ved den mindste ændring i strukturen af de pågældende koncerner.

56 Henset til det ovenstående skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 4, stk. 1 og 2, i beslutning 2009/287, set i lyset af metoden til analyse af strandede omkostninger, skal fortolkes således, at den under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede kræver, at der i forbindelse med fastsættelsen af den årlige korrektion af kompensationen for strandede omkostninger, som skal udbetales til et elværk, der tilhører en koncern, skal tages hensyn til dette tilhørsforhold og derfor til koncernens økonomiske resultat på det tidspunkt, hvor denne korrektion foretages.

Sagens omkostninger

57 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

1) **Artikel 107 TEUF og artikel 4, stk. 3, TEU, sammenholdt med artikel 4, stk. 2, i Kommissionens beslutning 2009/287 af 25. september 2007 om Polens statsstøtte i forbindelse med langsigtede elkøbsaftaler og Polens påtænkte statsstøtte som kompensation for frivillig ophævelse af langsigtede elkøbsaftaler, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at de nationale myndigheder og retter, hvis Europa-Kommissionen har undersøgt en statsstøtteordning i lyset af dens meddelelse af 26. juli 2001 om analysemetoden for statsstøtte i forbindelse med strandede omkostninger og fastslået, at denne ordning er forenelig med det indre marked, inden den gennemføres, i forbindelse med gennemførelsen af den omhandlede støtte herefter selv foretager en undersøgelse af støttens overensstemmelse med principperne i denne metode.**

2) **Artikel 4, stk. 1 og 2, i beslutning 2009/287 skal, set i lyset af Kommissionens meddelelse af 26. juli 2001 om analysemetoden for statsstøtte i forbindelse med strandede omkostninger, fortolkes således, at den under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede kræver, at der i forbindelse med fastsættelsen af den årlige korrektion af kompensationen for strandede omkostninger, som skal udbetales til et elværk, der tilhører en koncern, skal tages hensyn til dette tilhørsforhold og derfor til koncernens økonomiske resultat på det tidspunkt, hvor denne korrektion foretages.**

Underskrifter